

Zaaknummer : 01077104
Ons Kenmerk : ODH838735
Datum : 28-02-2024

Beschikking

Wet natuurbescherming - Soortenbescherming

Onderwerp

Op 27 oktober 2022 hebben wij de ontvangst geregistreerd van een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming. De aanvraag heeft betrekking op het realiseren van een Multifunctionele Accommodatie gelegen aan de Spoorlaan 12 te Zwammerdam en is aangevraagd namens de gemeente Alphen aan den Rijn. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wet natuurbescherming voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 januari 2023 tot en met 1 januari 2026.

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Besluit

Wij besluiten:

- I. de aangevraagde ontheffing te **verlenen** aan de gemeente Alphen aan den Rijn;
- II. de in het vervolg van dit besluit opgenomen voorschriften te verbinden aan deze ontheffing;
- III. de aanvraag en de aanvullende gegevens van 27 september 2023, 21 december 2023 en 26 februari 2024 onderdeel te laten zijn van deze ontheffing;
- IV. dat deze ontheffing geldig is vanaf bekendmaking van dit besluit tot en met 1 januari 2031.

Ondertekening

Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland,
voor dezen,

ing. L. Hopman
Hoofd Toetsing & Vergunningverlening Milieu
van de Omgevingsdienst Haaglanden

Appendices:

- Appendix 1: Appendix I – locatie plangebied en beoogde situatie.
- Appendix II: Locaties aangetroffen verblijfplaatsen.
- Appendix III – locaties tijdelijke alternatieve voorzieningen.

Rechtsmiddelen

Voor de mogelijkheid rechtsmiddelen aan te wenden tegen deze beschikking wijzen wij op de desbetreffende tekst in het begeleidende schrijven.

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

- 1 De ontheffinghouder dient:
 - a. de start van de werkzaamheden te melden (startmelding);
 - b. het ecologisch werkprotocol op te sturen bij de startmelding van de werkzaamheden;
 - c. relevante wijzigingen in de uitvoering één maand van tevoren te melden. Het betreft wijzigingen die van invloed kunnen zijn op de effectbeoordeling van de aanvraag en/of de uitvoering van de voorgestelde mitigerende en/of compenserende maatregelen;
 - d. de datum van beëindiging van de werkzaamheden uiterlijk één week van tevoren te melden.

Bovenstaande meldingen dienen gericht te worden aan de Unit Groen Bodem en Opsporing van de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid, Postbus 550, 3300 AN te Dordrecht, telefoonnummer 078-7708585, e-mailadres meldingwnb@ozhz.nl onder vermelding van 'flora en fauna'. De meldingen mogen schriftelijk of digitaal worden gedaan.

- 2 De ontheffinghouder is ervoor verantwoordelijk dat zijn personeel of derden die betrokken zijn bij de uitvoering van het project, op de hoogte zijn van de voorschriften in deze ontheffing en de maatregelen in het rapport 'Compensatie en mitigatieplan MFA Spoorlaan 12 in Zwammerdam' van 16 juni 2022, 'Ecologie aanvullingen op ontheffingsaanvraag Wnb MFA Zwammerdam, Spoorlaan 12 in Zwammerdam' van 26 juni 2022 en de aanvullende gegevens van 27 september 2023, 21 december 2023 en 26 februari 2024. Hiervoor dient een ecologisch werkprotocol te worden opgesteld en op de locatie aanwezig te zijn. In het ecologisch werkprotocol dient in ieder geval het volgende te worden opgenomen:
 - a) de voorwaarden zoals opgenomen in deze ontheffing;
 - b) aanduiding van de locatie van het plangebied;
 - c) de uit te voeren werkzaamheden;
 - d) de periode waarin de werkzaamheden uitgevoerd worden;
 - e) de mitigerende en compenserende maatregelen;
 - f) de momenten waarop ecologische begeleiding ingeschakeld wordt;
 - g) het logboek van de ecologische begeleiding dat door de deskundige wordt bijgehouden.
- 3 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing, het ecologisch werkprotocol inclusief het logboek van de ecologische begeleiding (i.c. controle, vrijgave werkzaamheden) op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren. De genoemde documenten mogen, mits leesbaar, digitaal worden getoond.
- 4 De werkzaamheden dienen ecologisch begeleid te worden door een deskundige¹ op het gebied van de gewone dwergvleermuis.

¹ Onder een deskundige wordt verstaan:

Een ecologisch deskundige is iemand die ecologisch advies geeft of werkzaamheden begeleidt op het gebied van leefgebieden en/of (beschermde) soorten. Hij of zij heeft schriftelijk aantoonbare ervaring en specifieke ecologische kennis, voortkomend uit een afgeronde mbo-, hbo- of universitaire opleiding, met als zwaartepunt Nederlandse ecologie.

De ecologisch deskundige heeft voldoende kennis en jarenlange ervaring om ecologisch onderzoek uit te kunnen voeren en advies te kunnen geven. Hij of zij:

- (her)kent de functionaliteit van leefgebieden van (beschermde) soorten;
- heeft kennis van de algemeen erkende onderzoeks- en monitoringsmethoden;
- kan resultaten onderbouwd rapporteren en ecologische werkprotocollen uitwerken;
- kan ontheffing aanvragen opstellen of daarbij ondersteunen;
- kan anticiperen op en heeft voortschrijdend inzicht in het uitvoeren van ecologisch werk in de praktijk (inclusief vrijstellingen en gedragscodes);

- 5 De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de voorschriften in deze ontheffing, de maatregelen uit te voeren zoals beschreven in het rapport 'Compensatie en mitigatieplan MFA Spoorlaan 12 in Zwammerdam' van 16 juni 2022, 'Ecologie aanvullingen op ontheffingsaanvraag Wnb MFA Zwammerdam, Spoorlaan 12 in Zwammerdam' van 26 juni 2022 en de aanvullende gegevens van 27 september 2023, 21 december 2023 en 26 februari 2024.
- 6 Indien een of meerdere in voorschrift 5 bedoelde maatregelen onverhoopt niet uitvoerbaar zijn, dienen hiervoor minimaal gelijkwaardige maatregelen voor wat betreft de functionaliteit en effectiviteit te worden getroffen.
- 7 Tijdig, uiterlijk één maand voordat de in voorschrift 6 bedoelde maatregelen worden uitgevoerd, dienen deze ter goedkeuring aan de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid te worden voorgelegd.
- 8 De details over de plaatsing, de types en het onderhoud van de voorzieningen dienen te worden gemeld via het registratieformulier verblijfsvoorzieningen op <https://eloket.odh.nl/verblijfsvoorzieningen>. Deze meldingen dienen te worden gedaan:
 - a voor tijdelijke voorzieningen: uiterlijk twee weken na het verzenden van deze ontheffing;
 - b voor permanente voorzieningen: uiterlijk één week voor het plaatsen van de permanente voorzieningen.

Specifieke voorschriften

- 9 Het ongeschikt maken van de huidige verblijfplaatsen (de zomerverblijfplaats en de kraam en zomer-verblijfplaats, alle tevens milde winterverblijfplaatsen) dient te worden uitgevoerd:
 - a. in de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis welke loopt van 15 april tot 15 mei (vanaf 2025) of 1 augustus tot 15 oktober (vanaf 2024);
 - b. onder begeleiding van een ecologisch deskundige (zie vs.4).
 - c. om vleermuizen redelijkerwijs de mogelijkheid te geven om de verblijfplaats te verlaten voordat met de werkzaamheden wordt gestart, dienen de exclusion flaps gedurende vijf dagen, waarvan minimaal vier aaneengesloten dagen, te worden ingezet. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 10 graden en een windkracht van <5 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in een logboek. Alle vijf de dagen dienen vóór 15 oktober te zijn doorlopen. Het gebruik van purschuim, glaswol of netten is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Na het ongeschikt maken, en voorafgaand aan de werkzaamheden, dient een controlebezoek te worden uitgevoerd met behulp van een batdetector om de aanwezigheid van vleermuizen in de bebouwing uit te sluiten, alvorens het plangebied wordt vrijgegeven.
- 10 Het ongeschikt maken van de jaarrond gebruikte verblijfplaats, zie appendix II, mag pas uitgevoerd worden na 1 augustus 2024, mits aan de gewenningsperiode van een volledig kraamseizoen van de tijdelijke alternatieven is voldaan.
- 11 De effectiviteit van de tijdelijke en permanente voorzieningen dienen te worden gemonitord door de deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis (zie vs.4). De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor het onderzoek naar zomer- en kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis uit het meest recente Vleermuisprotocol. Uit deze monitoring moet blijken of de gewone dwergvleermuis gebruik maakt van de tijdelijke en permanente voorzieningen als zomer- en kraamverblijfplaats. Voor deze monitoring gelden de volgende voorwaarden:

- a) De effectiviteit van de tijdelijke voorzieningen dient eenmalig te worden onderzocht in het eerste actieve seizoen dat de huidige verblijfplaats niet meer beschikbaar is;
 - b) de effectiviteit van de permanente voorzieningen dient te worden uitgevoerd in het eerste, derde en vijfde jaar na voltooiing van de nieuwbouw en het beschikbaar komen van de permanente voorzieningen;
 - c) de resultaten van de monitoring dienen vóór 1 november van het hetzelfde jaar te worden aangeleverd in een monitoringsverslag bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. In deze rapportage moet zijn opgenomen:
 - (1) de data, tijden en weercondities van de veldbezoeken, de wijze waarop de monitoring heeft plaatsgevonden, eventuele inzet van apparatuur (batdetector, warmtecamera etc.), wie de veldbezoeken heeft uitgevoerd en de waarnemingen die zijn gedaan per veldbezoek;
 - (2) een heldere conclusie over de effectiviteit van de tijdelijke en/of permanente voorzieningen;
 - d) indien blijkt dat de voorzieningen niet afdoende zijn dient ofwel een plan van aanpak te worden aangeleverd bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid (zie vs. 1) met daarin een voorstel voor extra maatregelen en/of optimalisatie, ofwel een rapport met een ecologische onderbouwing dat de uitblijvende effectiviteit niet toe te schrijven is aan de getroffen maatregelen maar aan andere factoren;
 - e) Indien blijkt dat de alternatieve voorzieningen in gebruik zijn genomen door de gewone dwergvleermuis en de oorspronkelijke functie voldoende hebben overgenomen, kan omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid worden verzocht de monitoringsverplichting vroegtijdig te stoppen.
- 12 Zowel de tijdelijke als de permanente voorzieningen moeten functioneel zijn voor de periode waarvoor deze worden ingezet. Dit houdt in dat de voorzieningen minimaal één keer per jaar gecontroleerd dienen te worden op functionaliteit en dat – indien nodig – de functionaliteit van de voorziening op een zo kort mogelijk termijn hersteld wordt. Het controleren op functionaliteit dient uitgevoerd te worden buiten de kwetsbare periode. Bovendien moeten de tijdelijke vleermuiskasten zich te allen tijde buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden bevinden.
- 13 De tijdelijke voorzieningen mogen pas verwijderd worden wanneer de gewenningsperiode, in acht is genomen en de permanente voorzieningen functioneel zijn. Voor de gewenningsperiode geldt:
- Voor zomerverblijfplaatsen drie maanden waarbij enkel de maanden april tot en met oktober meetellen;
 - Voor kraamverblijfplaatsen een geheel kraamseizoen welke loopt van 15 mei tot 1 augustus.
- Het verwijderen van de tijdelijke vleermuiskasten dient begeleid te worden door een ecologisch deskundige op het gebied van de gewone dwergvleermuis. Indien blijkt dat de tijdelijke voorziening in gebruik is genomen, mag deze uitsluitend verwijderd worden buiten de kwetsbare periode van de soort en nadat door de deskundige is vastgesteld dat de voorziening is verlaten.
- 14 Aanvullend op de permanente voorzieningen dienen minimaal acht open stootvoegen te worden gerealiseerd, welke toegang geven voor de voor de vleermuis geschikte spouwmuur, waarvan minimaal drie op dezelfde oriëntatie en hoogte als de huidige jaarrond gebruikte verblijfplaats. De vleermuizen moeten zowel aan de buitenmuur als de isolatielaag kunnen hangen en de vleermuizenkeutels moeten helemaal naar beneden kunnen vallen.

Aanwijzingen voor gebruik

- Voor alle soorten - beschermd én onbeschermd - geldt de zorgplicht zoals bedoeld in artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming. Op grond hiervan dient zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te worden voorkomen.
- Gedurende de werkzaamheden dient rekening te worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor het broedseizoen wordt geen standaardperiode gehanteerd in het kader van de Wet natuurbescherming. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode.

- Indien de ontheffinghouder de onderhoudsverplichting wenst over te dragen aan een derde, dan moet de ontheffinghouder zorgdragen voor het contractueel vastleggen daarvan.

OVERWEGINGEN

Aanleiding

Op 27 oktober 2022 hebben wij de ontvangst geregistreerd van een aanvraag om ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb). De aanvraag heeft betrekking op het realiseren van een Multifunctionele Accommodatie gelegen aan de Spoorlaan 12 te Zwammerdam en is aangevraagd namens de gemeente Alphen aan den Rijn. De aanvraag betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis alsmede het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Ontheffing wordt gevraagd voor het overtreden van de verbodsbepalingen zoals genoemd in:

- artikel 3.5, tweede lid, van de Wnb voor wat betreft het opzettelijk verstoren van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*);
- artikel 3.5, vierde lid, van de Wnb voor wat betreft het beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*).

De ontheffing wordt aangevraagd voor de periode 1 januari 2023 tot en met 1 januari 2026.

Bij de aanvraag zijn de volgende, voor dit besluit relevante, documenten toegevoegd:

- Compensatie en mitigatieplan MFA Spoorlaan 12 te Zwammerdam, Omgevingsdienst Midden-Holland, productnummer 2021155148, 26 juni 2022; (ODH 767940)
- Nader onderzoek vleermuizen MFA, Spoorlaan 12 in Zwammerdam, Omgevingsdienst Midden-Holland, projectnummer: 2021155148, 15 november 2021; (ODH767944)
- Quicksan ecologie MFA Zwammerdam, Omgevingsdienst Midden-Holland, projectnummer: 2018216496, 21 augustus 2018; (ODH767943)
- Brief 'Ecologie aanvullingen op ontheffingsaanvraag Wnb MFA Zwammerdam, Spoorlaan 12 in Zwammerdam', Omgevingsdienst Midden-Holland, kenmerk: 2021155148, 26 juni 2022. (ODH767942)

Procedure

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Op grond van het overgangsrecht in de Aanvullingswet natuur Omgevingswet is de Wet natuurbescherming nog van toepassing op deze procedure.

Titel 4.1 van de Algemene wet bestuursrecht en artikel 5.1 van de Wnb zijn toegepast op deze aanvraag.

Omdat de aangeleverde gegevens onvolledig waren, is op 16 augustus 2023, 6 november 2023 en 12 februari 2024 verzocht om aanvullende gegevens.

Op 27 september 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- brief 'Aanvullingen Wnb ODH vleermuizen Spoorlaan 12 in Zwammerdam', Omgevingsdienst Midden-Holland, kenmerk: 2023-00011866, 27 september 2023. (ODH827072)

Op 21 december 2023 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- Memo motivatie ontwikkeling i.v.m. vrijstelling Wnb, Omgevingsdienst Midden- Holland, Documentkenmerk: D-2023-00125666, 21 december 2023. (ODH920939)
- Memo motivatie ontwikkeling ivm vrijstelling Wnb, Gemeente Alpen aan den Rijn, 01-12-2023. (ODH920939)

Op 23 februari 2024 hebben wij de volgende aanvullende gegevens ontvangen:

- MFA Zwammerdam – Memo motivatie ontwikkeling ivm vrijstellen Wnb, 1 december 2023, Gemeente Alphen aan den Rijn (ODH9792035).

Bevoegd gezag

De activiteit wordt verricht binnen de provincie Zuid-Holland. Gelet op de bepalingen in artikel 1.3 van de Wnb zijn wij bevoegd gezag voor de beoordeling van de aanvraag.

Toetsingskader en grondslag beschikking

De aanvraag is getoetst aan de artikelen 3.5 en 3.8 van de Wnb en de Beleidsregel uitvoering Wet natuurbescherming Zuid-Holland.

De gewone dwergvleermuis is een van nature in Nederland in het wild levend dier van soorten genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn.

Op grond van artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb is het verboden:

- de gewone dwergvleermuis opzettelijk te verstoren;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis te beschadigen of te vernielen.

Op grond van artikel 3.8, vijfde lid, van de Wnb wordt een ontheffing slechts verleend indien:

- er geen andere bevredigende oplossing bestaat;
- de ontheffing nodig is omdat één van de belangen genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, van de Wnb aan de orde is; en
- er geen afbreuk wordt gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Beoordeling

Aanvraag

De gemeente Alphen aan den Rijn is voornemens om in het plangebied, zie appendix I, een multifunctionele accommodatie (MFA) te realiseren. Deze MFA betreft een dorps huis, school, gymzaal, kinderopvang en een brandweerkazerne. De initiatiefnemer is voornemens de nieuwbouw tegen de noord- en westzijde van de bestaande kantine te realiseren, de voetbalkantine blijft behouden. In appendix I is de beoogde situatie weergegeven.

Om de nieuwbouw tegen de kantine mogelijk te maken worden enkele sparingen in de gevel gemaakt. De dakbedekking van de kantine wordt vervangen, er worden enkele kozijnen vervangen en er worden extra deuren geplaatst. Er zal tevens een deel van het aanwezige groen geroid en gekapt worden.

De werkzaamheden staan gepland te starten aan het einde van het eerste kwartaal van 2024 en duren naar verwachting 17 maanden. Gezien de werkzaamheden pas kunnen starten nadat aan de gewenningsperiode van de tijdelijke alternatieve voorzieningen is voldaan (zie voorschriften), de verlate startdatum en de monitoringsverplichting is ambtshalve een langere ontheffingsperiode aangehouden.

Overtreding verbodsbepaling(en)

Om te bepalen of sprake is van overtreding van de Wnb heeft in 2021 nader onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van vleermuizen binnen het plangebied. Het onderzoek is niet uitgevoerd conform Vleermuisprotocol (2021). Eén van de twee onderzoeken naar de aanwezigheid van paarverblijfplaatsen is nul minuten na zonsondergang gestart (de suboptimale periode), in plaats van 60 minuten na zonsondergang zoals gesteld wordt in het Vleermuisprotocol 2021. Tevens is er afgeweken van de benodigde tussentijdse periode van de bezoeken.

Gezien er tevens een bezoek is geweest in de optimale periode en de onderzoeksresultaten in de suboptimale periode niet afwijkend zijn van hetgeen waargenomen in de optimale periode achten wij het in dit specifieke geval aannemelijk dat er geen paarverblijfplaatsen zijn gemist. Er heeft geen onderzoek plaatsgevonden naar de aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen in het plangebied. De aanwezigheid van massawinterverblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis in het plangebied is echter op voorhand uitgesloten door het ontbreken van de benodigde omvang, hoogte en temperatuurregulerend vermogen van de bebouwing. Daarmee is voldoende aannemelijk gemaakt dat de functies van het plangebied voor de gewone dwergvleermuis in kaart zijn gebracht. Hiermee zijn wij van mening dat de onderzoeksinspanning voldoende is geweest.

De gewone dwergvleermuis is in het plangebied aangetroffen. Op 9 juli 2021 zijn er tussen de 15 en 20 uitvliegers geteld aan de noordwest- en westzijde van het pand. De gewone dwergvleermuizen zijn uitvliegend waargenomen vanuit drie invliegopeningen. Gezien deze verblijfplaats is vastgesteld in de kraamperiode en er geen extra veldbezoek is uitgevoerd na het vaststellen van een grotere groep uitvliegende vleermuizen wordt er zekerheidshalve vanuit gegaan dat dit een kraamverblijfplaats met zomerfunctie betreft, omdat dit op basis van de waarnemingen niet uitgesloten kan worden. Mogelijk werd er tijdens het veldbezoek op 9 juli niet meer gezoogd door de vrouwtjes en waren de jongen vliegvlug. Hierdoor is de uitvliegende groep vleermuizen dynamischer en hoeven niet direct terug te komen naar de kraamverblijfplaats. Kraamkolonies kunnen in een nacht wisselen van kraamverblijfplaats, waardoor er niet altijd invliegers waargenomen kunnen worden. Op 18 september 2021 zijn hier tevens maximaal 5 uitvliegers geteld.

Gezien niet uitgesloten kan worden dat de verblijfplaats tevens in gebruik is als kraamverblijfplaats gedurende de kraamperiode, wordt er zekerheidshalve uitgegaan van kraamverblijfplaats met zomerfunctie.

Er is tevens een zomerverblijfplaats vastgesteld aan de zuidwestzijde van het pand, zie appendix II. Aangegeven wordt dat deze behouden blijft, de functionaliteit van de verblijfplaats wordt gedurende de werkzaamheden wel aangetast gezien deze zich binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden bevindt. De verblijfplaatsen bevinden zich in de spouwmuur en onder de dakrand. Gezien de aard van de werkzaamheden, zoals het vervangen van het dak, is onvoldoende aannemelijk gemaakt dat de verblijfplaats na de werkzaamheden weer in originele staat beschikbaar wordt. Van zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis mag er redelijkerwijs vanuit worden gegaan dat deze ook in gebruik zijn gedurende milde winters door één of enkele individuen als winterverblijfplaats. Met de geplande werkzaamheden gaan deze verblijfplaatsen verloren en worden individuen opzettelijk verstoord. Hiermee worden de verbodsbepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb overtreden.

Voorgestelde maatregelen

Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de gewone dwergvleermuis tot een minimum te beperken, worden maatregelen voorgesteld zoals beschreven in 'Compensatie en mitigatieplan MFA Spoorlaan 12 te Zwammerdam' van 26 juni 2023 en de aanvullende gegevens van 27 september 2023, 21 december 2023 en 26 februari 2024. Deze maatregelen zien onder andere op het ongeschikt maken van de bebouwing in de actieve periode van de gewone dwergvleermuis en het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen. De werkzaamheden worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige met kennis van de gewone dwergvleermuis.

Geen andere bevredigende oplossing

Er zijn verschillende onderzoeken uitgevoerd naar opknappen en uitbreiden bestaande voorzieningen en naar nieuwbouw. Het renoveren en verduurzamen van het huidige schoolgebouw is niet wenselijk omdat het schoolgebouw te oud is en niet voldoet aan de benodigde grootte. Uiteindelijk is nieuwbouw in een MFA de oplossing met het hoogste maatschappelijk rendement. De huidige locatie is de meest logische plaats in het dorp. Op andere locaties zal er bestaande bebouwing gesloopt moeten worden. Het oude kunstgrasveld van de voetbalvereniging Zwammerdam is niet meer in gebruik, derhalve is dit een geschikte locatie waarvoor geen sloop noodzakelijk is.

De MFA wordt niet los van het clubhuis van de voetbalvereniging geplaatst omdat het clubhuis een functioneel onderdeel gaat worden van de MFA. Ruimtes in de MFA gaan gebruikt worden door de voetbalvereniging en de kleedkamers van het clubhuis gaan ook gebruikt worden met de gymzaal in de MFA. De MFA wordt op de manier zoals weergegeven in bijlage I geplaatst op het oude kunstgrasveld omdat er aan de zuid- en oostkant geen ruimte is. Het kunststof wedstrijdveld ten zuiden van de kantine is nog in gebruik en aan de oostkant komt woningbouw.

Wat betreft de werkzaamheden worden alle mogelijke mitigerende uitvoeringsmaatregelen getroffen om effecten op de gewone dwergvleermuis te verminderen, hetgeen wordt opgenomen en geborgd in een ecologisch werkprotocol. Zo wordt er rekening gehouden met de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis en worden er maatregelen genomen om effecten tijdens de werkzaamheden te verminderen.

Gelet op de noodzaak en wijze van uitvoering is voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is. Met de gekozen werkwijze, planning en periode van uitvoering, wordt schade aan de gewone dwergvleermuis zoveel mogelijk voorkomen.

Belangenonderbouwing

De ontheffing is aangevraagd op grond van het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, aanhef en onder b, sub 3, van de Wnb.

De gemeente Alphen aan den Rijn is voornemens om in het plangebied, zie appendix I, een multifunctionele accommodatie te realiseren. Deze multifunctionele accommodatie betreft een dorps huis, school, gymzaal, kinderopvang en een brandweerkazerne. De verenigingen in Zwammerdam en Scope Scholengroep hebben aangegeven dat dit plan de voorkeur heeft in plaats van de ontwikkeling van het bestaande dorps huis en school. De inwoners van Zwammerdam hebben aangegeven dat het realiseren van een goede school met naschoolse opvang een grote wens is. Dit zal tevens zorgen voor verbinding tussen het dorp en de (zorg)locaties van Ipse de Bruggen, zoals Landgoed Hooge Burch. De bouw van een Multifunctionele Accommodatie naast het clubhuis van voetbalvereniging Zwammerdam, voorziet in de lokale behoefte om een centrale ontmoetingsplek te realiseren. Een dergelijk gebouw is er in Zwammerdam niet. Op dit moment liggen de hier bovengenoemde functies verspreid over Zwammerdam. Een nieuw gezamenlijk gebouw biedt tevens de mogelijkheid om het gezamenlijk gebruik te optimaliseren en de kosten voor onderhoud en energie te beperken.

Gelet op het voorgaande zijn wij van oordeel dat het belang van 'de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' voldoende is onderbouwd om de negatieve effecten op de gewone dwergvleermuis, welke als gevolg van de uitvoering van het project zullen optreden, te rechtvaardigen.

Staat van instandhouding

Als gevolg van de werkzaamheden gaan één kraamverblijfplaats met zomerfunctie van circa 15 tot 20 individuen en één zomerverblijfplaats, beiden met mogelijke winterfunctie, verloren. Er zijn 10 boomkasten van het type VK WS 04 gerealiseerd aan de bomen die het plangebied van de begraafplaats scheidt. Het plaatsen van alternatieve voorzieningen voor de zomer-, kraam- en winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aan bomen is geen geschikt alternatief voor hetgeen verloren gaat. Alleen bij uitzondering kunnen vleermuisenkasten aan (geschikte) bomen opgehangen worden als het alternatieve paarverblijfplaatsen (geen zomer- en/of kraamverblijfplaatsen) betreft daar de soort een primaire voorkeur heeft voor gebouwen. Daarbij komt dat door het plaatsen van kasten aan bomen geen vergelijkbaar alternatief wordt aangeboden voor hetgeen dat verloren gaat. Tevens is het type kast niet geschikt als alternatieve kraamverblijfplaats gezien de afmetingen niet voldoen aan

hetgeen gesteld in het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12). Derhalve zijn er op 30 november 2023 vier grote vleermuiskasten van het VK SK 01 en vier vleermuiskasten van het type mark 1 laags gerealiseerd op de gevels van de woningen gelegen aan de Dokter Schreiderstraat. Deze dienen een volledig kraamseizoen aanwezig te zijn voordat de huidige verblijfplaatsen ongeschikt kunnen worden gemaakt, dit hebben wij opgenomen in de voorschriften.

In de permanente situatie wordt de spouw geschikt gemaakt voor vleermuizen. De spouwbreedte wordt vier centimeter. Er wordt een vezelplaat tegen het isolatiemateriaal gezet waardoor de vleermuizen grip krijgen. De spouw wordt beschikbaar gemaakt door het plaatsen van open stootvoegen, deze worden aan alle zijde op verschillende hoogten aangebracht. Er dienen minimaal acht open stootvoegen te worden gerealiseerd waarvan minimaal drie op dezelfde oriëntatie en hoogte als de huidige jaarrond gebruikte verblijfplaats. De vleermuizen moeten zowel aan de buitenmuur als de isolatielaag kunnen hangen en de vleermuizenkeutels moeten helemaal naar beneden kunnen vallen om te voorkomen dat vleermuismest zich in de kleine ruimte kan gaan ophopen. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften.

Hiermee worden gedurende en na de werkzaamheden voldoende uitwijkmogelijkheden aangeboden voor de gewone dwergvleermuis ter compensatie voor hetgeen verloren gaat.

In de minst kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis, welke loopt van 15 april tot 15 mei (vanaf 2025) of 1 augustus tot 15 oktober (vanaf 2024), worden alle verblijfplaatsen ongeschikt gemaakt om te voorkomen dat er vleermuizen aanwezig zijn in het gebouw ten tijde van de uitvoering van de werkzaamheden. onder begeleiding van een ecologisch deskundige (zie vs.4). Het ongeschikt maken van de jaarrond gebruikte verblijfplaats, zie appendix II, mag pas starten na 1 augustus 2024 als aan de gewenningsperiode van een volledig kraamseizoen voor de tijdelijke alternatieven is voldaan. Dit wordt uitgevoerd door het plaatsen van exclusion flaps. De exclusion flaps dienen minimaal vijf dagen (met goede weersomstandigheden) te worden ingezet, waarbij minimaal vier dagen aaneengesloten zijn. De weersomstandigheden dienen op deze dagen gunstig te zijn (minimaal 10 graden en een windkracht van <3 Bft) en deze dienen door de ecologisch deskundige te worden opgenomen in een logboek. Het gebruik van porsche, glaswol of netten is onder geen enkele voorwaarde toegestaan. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. Daarmee wordt voorkomen dat individuen worden verwond of gedood. De genoemde maatregelen worden getroffen conform de richtlijnen uit het meest actuele Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (BIJ12).

Omdat er nog kennislacunes zijn omtrent tijdelijke en permanente mitigatie voor wat betreft kraamverblijfplaatsen met zomerfunctie dienen zowel de tijdelijke als de permanente alternatieve verblijfplaatsen te worden gemonitord. Uit deze monitoring moet blijken of de gewone dwergvleermuis gebruik maakt van de tijdelijke en permanente voorzieningen als kraamverblijfplaats. De monitoring dient te worden uitgevoerd conform de richtlijnen voor het onderzoek naar kraamverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis uit het meest recente Vleermuisprotocol. Dit hebben wij opgenomen in de voorschriften. In verband met de uitvoering van monitoring is ambtshalve de ontheffingsperiode verlengd tot 2031.

De gewone dwergvleermuis komt voor in de directe omgeving van het plangebied en op grotere schaal binnen Zwammerdam. Door de voorgenomen maatregelen en hetgeen opgenomen in de voorschriften is het aannemelijk dat de gewone dwergvleermuis in de directe omgeving aanwezig blijft.

Op grond van het vorenstaande zijn wij van mening dat de voorgestelde maatregelen, met inachtneming van de voorschriften, voldoende zijn om negatieve effecten te voorkomen dan wel tot een minimum te beperken en dat de werkzaamheden niet leiden tot verslechtering van de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis.

Ecologisch werkprotocol

De start van de werkzaamheden dient gemeld te worden bij de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid. De werkzaamheden en de wijze waarop de maatregelen worden uitgevoerd dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit protocol dient bij het melden van de start van de werkzaamheden meegestuurd te worden. Voorts dient het protocol op de locatie aanwezig te zijn. Hierdoor weten ook de uitvoerders op welke wijze de werkzaamheden zorgvuldig moeten worden uitgevoerd. Wij hebben dit in de voorschriften 1, 2 en 3 vastgelegd.

Samenhangende besluiten

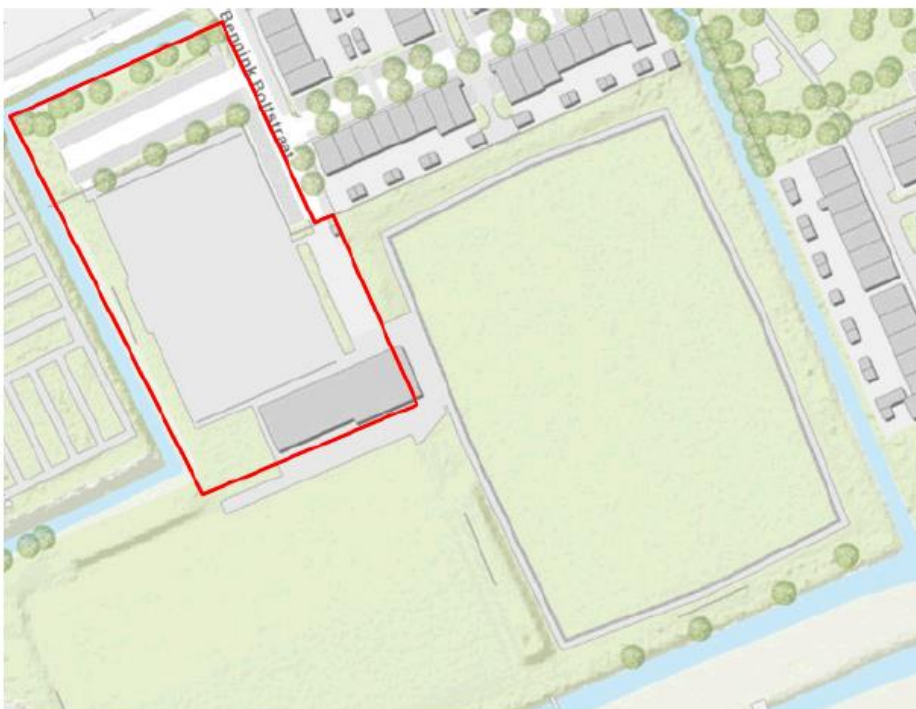
Bij deze beoordeling is uitsluitend gekeken naar mogelijke effecten op de gewone dwergvleermuis op basis van de aangeleverde informatie. Er kunnen nog andere toestemmingen nodig zijn om de gevraagde activiteit te kunnen uitvoeren, bijvoorbeeld van de gemeente of het waterschap.

Conclusie

Op grond van het vorenstaande kan de gevraagde ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de Wnb worden verleend.

Appendix I – locatie plangebied en beoogde situatie.

Figuur 4: Kaart van het plangebied met in rood de te ontwikkelen locatie. De voetbalkantine is in donkergrijs weergegeven.

Foto: Gemeente Alphen aan den Rijn

Figuur 1: verblijfplaats bij de rode pijl blijft behouden. De andere worden ontoegankelijk door de nieuwbouw. De rode stippellijn markeert de voorgaande gevels waar drie uitvliegopeningen zaten (deze worden met de nieuwbouw blijvend ontoegankelijk).

Appendix II - Locaties aangetroffen verblijfplaatsen

Figuur 5: in rood aangegeven waar de uitvliegers (gewone dwergvleermuizen) zijn waargenomen.

Figuur 4: invlieglocatie gewone dwergvleermuis (rode pijl)

Appendix III – locaties tijdelijke alternatieve voorzieningen